

استان اصفهان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُمَّ قَرِّبْنِي فِيهِ إِلَى مَرْضَاتِكَ

خدایا مرا در این ماه به خشنودیت نزدیک کن

وَجَبِّئْنِي فِيهِ مِنْ سَخَطِكَ وَنِقَمَاتِكَ

و از خشم و انتقامت برکنار دار

وَوَفِّقْنِي فِيهِ لِقِرَاءَةِ آيَاتِكَ

و به قرائت آیاتت موفق کن

بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

ای مهربانترین مهربانان.

دعای روز دوم ماه رمضان

درس ۲: آثار و برکات روزه

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (بقره، ۱۸۳)

ای کسانی که ایمان آورده اید، روزه بر شما مقرر گردید، همان گونه که بر کسانی که پیش از شما بوده اند مقرر شده بود، باشد که پرهیزگار شوید.

تقوی، به معنای خویشتن داری از گناه است. بیشتر گناهان از دو ریشه غضب و شهوت سرچشمه می گیرند. و روزه، جلوی تندى های این دو غریزه را می گیرد و لذا سبب کاهش فساد و افزایش تقواست.

تقوی و خداترسی در ظاهر و باطن مهم ترین اثر روزه است.

روزه، یگانه عبادت مخفی است. نماز، حج، جهاد، زکات و خمس را مردم می بینند، اما روزه دیدنی نیست. روزه، اراده انسان را تقویت می کند. کی که یک ماه نان و آب و همسر خود را کنار گذاشت، می تواند نسبت به مال و ناموس دیگران خود را کنترل کند. روزه، باعث تقویت عاطفه است. کسی که یک ماه مزه ی گرسنگی را چشید، درد آشنا می شود و رنج گرسنگان را درک و احساس می کند.

رسول خدا فرمود: روزه نصف صبر است.

روزه ی مردمان عادی همان خودداری از نان و آب و همسر است، اما در روزه ی خواص علاوه بر اجتناب از مفطرات، اجتناب از گناهان نیز لازم است، و روزه ی خاص الخاص علاوه بر اجتناب از مفطرات و پرهیز از گناهان، خالی بودن دل از غیر خداست. روزه انسان را شبیه فرشتگان می کند. فرشتگانی که از خوردن و آشامیدن و شهوت دورند.

رسول خدا فرمود: هر کس ماه رمضان را برای خدا روزه بدارد، تمام گناهانش بخشیده می شود. چنانکه در حدیث قدسی آمده است که خدا می فرماید: «الصَّوْمُ لِي وَ أَنَا أَجْزَى بِهِ» روزه برای من است و من آن را پاداش می دهم.

اهمیت روزه به قدری است که در روایات پاداش بسیاری از عبادات را همچون پاداش روزه دانسته اند. هر چند که روزه بر امت های پیشین نیز واجب بوده، ولی روزه ی ماه رمضان مخصوص انبیا بوده است و در امت اسلامی، روزه ماه رمضان بر همه واجب شده است.

از رسول خدا نقل شده که فرمود: برای هر چیز زکاتی است و زکات بدنها، روزه است.

آداب و شرایط روزه داری

أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (بقره، ۱۸۳)

چند روزی معدود (روزه واجب شده است)، ولی هر کس از شما بیمار یا در سفر باشد، پس (به همان تعداد) از روزهای دیگر (را روزه بگیرد) و بر کسانی که طاقت روزه ندارند (همچون بیماران و پیرزنان و پیرمردان)، لازم است کفاره ای بدهند، مسکینی را اطعام کنند. و هر کس به میل خود بیشتر نیکی کند (و بیش از مقدار واجب طعام دهد)، برای او بهتر

است، ولی اگر (آثار روزه را) بدانید، (می فهمید که) روزه گرفتن، برایتان بهتر است. (و هرگز به روزه خواری معذوران غبطه نمی خوردید)

اسلام برای هر فرد در هر شرایطی، قانون مناسب دارد. در این آیه حکم مسافران، بیماران و سالمندان بیان شده است. اگر انسان در شرایطی نمی تواند روزه بگیرد، باید در ایام دیگری قضا کند تا از منافع روزه برخوردار شود.

تسلیم فرمان خدا بودن ارزش است. اگر دستور روزه گرفتن داد، باید روزه گرفت و اگر حکم به افطار کرد باید روزه شکست. در تفسیر مجمع البیان آمده است: گروهی از اصحاب پیامبر حتی در حال سفر روزه گرفته و حاضر نبودند روزه خود را بشکنند. رسول اکرم آنان را گناهکار خواندند. امام صادق فرمود: اگر کسی در حال سفر روزه بگیرد من بر جنازه ی او نماز نمی گزارم.

به هر حال اگر مسافر یا مریضی روزه گرفت، روزه اش باطل و باید قضای آن را به جا آورد. امام صادق فرمود: حتی اگر مادری نسبت به شیر کودک یا جنین نگرانی داشت، باید روزه خود را افطار نماید و این نشانه ی رافت خداوند است.

افطاری

رسول خدا فرمود: هر کس با درآمد حلال روزه داری را با غذا یا آبی افطاری دهد، فرشتگان هر ساعتی و جبرئیل در شب قدر بر او درود می فرستند.

افطاری یک عبادت است به شرطی که خالصانه و به قصد قربت باشد «إِنَّمَا نَطْعَمُكُمْ لَوْجِهَ اللَّهِ»

افطاری اطعام مومنان است که به فرموده امام صادق همچون نماز شب، مایه نجات و سعادت آفرین است. «الْمُنْجِيَاتُ إِطْعَامُ الطَّعَامِ»

افطاری، به نوعی اکرام و ادخال سرور مومنان است.

افطاری، سبب تالیف قلوب، صلح و رحمت عامل کینه زدایی و نفاق است.

افطاری، سبب آموزش خود و خانواده و احسان و نیکی به والدین است.

افطاری، وسیله دعوت و ارشاد و هدایت است.

نباید هدف از دعوت و افطاری مباحات و فخرفروشی باشد.
نباید تنها اغنیا و صاحبان جاه و مقام را دعوت کند.
نباید سفره معصیت و گناه و تحقیر و غیبت و براندازی باشد.
نباید بی احترامی و بی ادبی و برخورد تحقیرآمیز با مهمانان باشد.
نباید با تکلف و تجمل و چشم و هم چشمی و حسادت باشد.
نباید همراه زورگویی و اذیت همسر و خانواده و دیگران باشد.
در روایتی آمده است که هر که روزه داری را افطاری می دهد، همچون پاداش روزه دار است.

